

1Co 223/2009-221

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Zavrtálka a soudců JUDr. Jaroslava Hikla a JUDr. Radmily Baďurové v právní věci žalobce **Ing. Dr. Vladimíra Kudělky**, nar. 30.3.1955, bytem Brno, Bořetická 6, zastoupeného JUDr. Eliškou Chobolovou, advokátkou se sídlem Brno, Cihlářská 19, proti žalovaným **1) Technickému dozorčímu spolku Brno**, se sídlem Brno, Mariánské náměstí 1, **2) Ing. Jiřímu Nossovi**, nar. 27.9.1942, bytem Řícmanice, Havlíčkova 150, **3) Ing. Pavlu Šmerdovi**, nar. 21.6.1941, bytem Brno, Záhřebská 21, zastoupeným JUDr. Zdeňkem Doležalem, advokátem se sídlem Brno, Musorgského 1, o ochranu osobnosti, k odvolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27.dubna 2009, č.j. 24C 93/2005-160,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu prvního stupně se **potvrzuje**.

II. Žalobce je povinen zaplatit na náhradě nákladů odvolacího řízení každému ze žalovaných 25.200,- Kč a to do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám advokáta JUDr. Zdeňka Doležala.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu, aby žalovaným uložil povinnost zdržet se šíření informací o tom, že žalobce neoprávněně převedl kompetence z TDS Brno – Sekce materiálu a svařování, IČ 64439356 na TDS Brno - SMS, s.r.o. (IČ 26962969) a dále, že žalobce se v souvislosti se založením a vznikem obchodní společnosti TDS Brno – SMS, s.r.o. dopustil protiprávního jednání. Současně zamítl žalobu, aby žalovaní zaslali žalobci písemnou omluvu, ve které uvedou, že není pravda, že žalobce se dopustil v souvislosti se založením a vznikem obchodní společnosti TDS Brno – SMS, s.r.o. protiprávního jednání, dále že není pravdou, že neoprávněně převedl kompetence s TDS Brno – Sekce materiálu a svařování na TDS Brno – SMS, s.r.o. a že není pravdou, že došlo k neoprávněnému nakládání s certifikátem České svářečské společnosti ANB č. ANB/ZO 1/04. Konečně zamítl požadavek žalobce na přiznání nemajetkové újmy ve výši 100.000,- Kč a uložil žalobci zaplatit žalovaným náhradu nákladů řízení.

Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že žalovaný 1) je občanským sdružením, jedná se o samostatnou právnickou osobu zřízenou na dobu neurčitou. Sdružení jako zřizovatel zřizovalo organizační jednotky v souladu se svými cíli. Organizační jednotky měly právní subjektivitu, jednaly svým jménem a byly oprávněny k veškerým činnostem, k nimž je oprávněno sdružení. O zřízení nebo zrušení organizační jednotky, případně změnách týkajících se činnosti organizační jednotky, rozhoduje Technická správní rada sdružení. Organizační jednotka zanikne rovněž na základě dohody mezi Technickou správní radou sdružení a statutárním orgánem organizační jednotky či na základě rozhodnutí statutárního orgánu organizační jednotky. Žalovaný 1) s účinností od 1.5.1998 zřídil organizační jednotku s názvem TDS Brno – Sekce materiálu a svařování. Statutárním orgánem, ředitelem a současně i vlastníkem veškerého majetku organizační jednotky se stal žalobce. Na jednáních Technicko správní rady dne 28.12.2004, 21.2.2005 a 23.5.2005 žalobce nevystoupil s žádným oznámením. Listinou ze dne 29.4.2005 žalobce oznámil statutárním zástupcům firem a organizací, právnickým a fyzickým osobám spolupracujícím s TDS Brno - SMS, že došlo k ukončení výdělečné činnosti TDS Brno - Sekce materiálu a svařování a dochází k převodu kompetencí, práv, oprávnění a závazků na pokračující společnost TDS Brno – SMS, s.r.o. Certifikát č. ANB/ZO1/04 byl vydán ve prospěch TDS Brno – Sekce materiálu a svařování dne 6.10.2004 s platností do 6.10.2007. Na tomto certifikátu je poznamenáno, že ke dni 1.5.2005 došlo k převodu oprávnění pro TDS Brno – SMS, s.r.o. V souvislosti se založením nové obchodní společnosti napsali dne 7.6.2005, 14.6.2005, 26.6.2006 a 30.6.2006, žalovaní 2, 3) dopisy. V těchto dopisech upozorňovali na to, že došlo k neoprávněnému užití názvu a zčásti i předmětu činnosti jejich spolku, že k přechodu kompetencí na nově vzniklou společnost došlo bez vědomí a souhlasu žalovaného 1), že certifikát č. ANB/ZO 1/04 byl vydán pro žalovaného 1) a jeho

převedení na nově vzniklou obchodní společnost bude předmětem jednání České svářečské společnosti a že žalobce byl odvolán z funkce ředitele, statutárního zástupce a hospodáře. Mimořádné jednání Technické správní rady 3/2005 schválilo veškeré kroky žalovaných 2), 3), které učinili za účelem ochrany názvu a předmětu činnosti TDS Brno. Dále soud zjistil, že Krajský soud v Brně rozsudkem 24C 93/2005-26 zamítl žalobu žalobce TDS Brno – SMS, s.r.o. proti žalovaným na ochranu dobré pověsti právnické osoby.

Na takto zjištěný skutkový stav aplikoval soud prvního stupně ustanovení § 11 a 13 OZ a dospěl pak k závěru, že žaloba není důvodná. Dopisy žalovaných ze dne 7.6.2005, 14.6.2005, 26.6.2005 a 30.6.2005 obsahují informace a tvrzení o obchodní společnosti TDS Brno – SMS, s.r.o. jako o právnické osobě. Tvrzení uvedená v těchto dopisech a to, že žalobce obchodní společnost zřídil a je jejím jednatelem a jediným společníkem a že žalobce jako statutární orgán organizační jednotky vyhotovil dne 16.4.2005 Smlouvu o předání kompetencí, práv, odpovědností a povinností i majetku bez vědomí a souhlasu zřizovatele a že je jediným společníkem, jednatelem a statutárním orgánem obchodní společnosti TDS Brno – SMS, s.r.o. a že byl dne 21.6.2005 odvolán Technickou správní radou TDS Brno z funkce ředitele statutárního zástupce společnosti TDS Brno a z funkce hospodáře, nejsou nepravdivá a ani urážlivá a nemohou být proto zásahem do ochrany osobnosti a nelze za ně uložit sankce podle ustanovení § 13 OZ. Žádný z dopisů neobsahuje tvrzení, která žalobce učinil předmětem tohoto řízení, tedy že neoprávněně převedl kompetence s TDS Brno - sekce materiálu a svařování na TDS Brno – SMS, s.r.o. a že v souvislosti se založením a vznikem obchodní společnosti TDS Brno – SMS Brno se dopustil protiprávního jednání a že došlo k neoprávněnému nakládání s certifikátem ANB/ZO1/04. I kdyby bylo možné považovat tvrzení a výroky adresované obchodní společnosti za výroky adresované žalobci jako jedinému jednatelem a společníkovi této obchodní společnosti, pak by ani v takovém případě nedošlo k neoprávněnému zásahu, neboť tvrzení o neoprávněnosti převodu kompetencí s TDS Brno – Sekce materiálu a svařování na nově založenou obchodní společnost TDS Brno – SMS, s.r.o. nejsou nepravdivá, neboť v řízení bylo prokázáno, že k tomuto převodu došlo v rozporu se statutem žalovaného 1), který stanoví, že o zřízení nebo zrušení, případně změnách organizačních jednotek rozhoduje Technická správní rada. Ta se zrušením organizační jednotky TDS – Sekce materiálu a svařování nesouhlasila. Projevy nesouhlasu se zrušením organizační jednotky a převodem jejich kompetencí soud hodnotí jako přípustnou kritiku a svobodný projev názoru.

Proti tomuto rozhodnutí ve lhůtě podal odvolání žalobce. Ve svém odvolání poukazoval na to, že vzhledem k tomu, že žalobce od počátku byl a stále je jediným společníkem a jednatelem společnosti TDS Brno – SMS, s.r.o., což žalovaní ve svých dopisech neustále uváděli a zdůrazňovali, pak pokud žalovaní poukazovali na určité tvrzené protiprávní jednání společnosti TDS Brno – SMS, s.r.o., za kterou mohl jednat výlučně žalobce, mohli tím objektivně zasáhnout přímo i do žalobcova práva na ochranu osobnosti. V dopise ze dne 7.června 2005 žalovaní vyslovili pochybnost, zda nedošlo ke spáchání trestného činu dle § 149 trestního zákona,

v dopise ze dne 14.června 2005 zdůrazňovali, že žalobce jednal bez souhlasu a vědomí zřizovatele. Rovněž v dopise ze dne 26.června 2005 a 30.června 2005 je uvedeno jméno žalobce. Pokud je z kontextu sdělení zřejmé, že veškerá jednání právnické osoby jsou přičitatelná určité konkrétní a jediné fyzické osobě, jehož totožnost je z textu rozpoznatelná, nelze vyloučit, aby takové sdělení bylo objektivně způsobilé zasáhnout do práva na ochranu osobnosti této fyzické osoby. Se soudem prvního stupně ani nelze souhlasit ani v tom směru, že žádný z uvedených dopisů neobsahuje výroky, jež učinil žalobce předmětem tohoto řízení. Tato tvrzení z dopisu žalovaných vyplývají. Na čtenáře předmětných dopisů tyto dopisy musely působit tak, že žalobce je nečestný člověk, který se dopustil celé řady protiprávního a nemorálního chování. Podstatné je, jak toto tvrzení působí na osoby, kterým bylo určeno. K převodu kompetenci nedošlo v rozporu se statutem. Z dokumentů vyplývá, že organizační jednotka TDS Brno – Sekce materiálu a svařování byla zcela nezávislou a autonomní a plně podřízenou rozhodovací kompetencí jediného a nikým neomezeného statutárního orgánu, který je též označován jako vlastník majetku. Sdělení a výpověď žalovaných nelze považovat za svobodný projev názoru a přípustnou kritiku. Soud prvního stupně rovněž pochybil, když přezkoumával a hodnotil, zda chování občanského sdružení, jeho členů a převod kompetenci byl v souladu se statutem občanského sdružení. Pokud soud zamítl výrok na „zdržení se“, přehlédl, že tento výrok má též preventivní povahu. Žalovaní neprokázali, že k dalším zásahům v tomto směru již nedochází. V dané věci je současně založena odpovědnost žalovaného 2), 3), neboť tito jednali, aniž by své záměry měli odsouhlaseny kolektivním orgánem, jehož byli členy. Z těchto důvodů navrhuje, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobě se vyhovuje.

Žalovaní ve svém vyjádření k odvolání žalobce navrhli potvrzení rozhodnutí soudu prvního stupně. Ztotožnili se s názorem soudu prvního stupně, že tvrzení žalovaného 1) nebyla nepravdivá a že jimi nedošlo k neoprávněnému zásahu do práva žalobce na ochranu osobnosti, neboť k převodu kompetencí TDS Brno – Sekce materiálu a svařování na obchodní společnost TDS Brno – SMS, s.r.o. došlo v rozporu se Statutem Technického dozorčího spolku. Žalobce přehlédl, že základní zřizovací listina organizační jednotky TDS Brno – Sekce materiálu a svařování jako interní předpis žalovaného 1) upravuje identifikační číslo, předmět podnikání, právní formu, sídlo a údaje o statutárním orgánu, nikoliv však rozhodování o zrušení, případně o změnách týkajících se činnosti organizační jednotky. Oprávnění ke zrušení organizační jednotky má podle článku 6 Statutu Technická správní rada Technického dozorčího spolku. Soud ve věci postupoval správně, správně hodnotil kroky žalobce učiněné v rámci spolkové činnosti prvního žalovaného.

Z podnětu podaného odvolání přezkoumal odvolací soud napadené rozhodnutí včetně předcházejícího řízení dle bodu 10 čl. II Přejícných ustanovení zákona č. 7/2009 Sb., kterým byl novelizován občanský soudní řád s účinností k 1.7.2009, dle dosavadního právního předpisu (dále jen o.s.ř.), když řízení

před krajským soudem bylo provedeno dle tohoto zákona, a dospěl k závěru, že odvolání žalobce není důvodné.

Krajský soud při dokazování postupoval v souladu s procesními předpisy, ze skutkových zjištění vyvodil logické závěry odpovídající zásadám ustanovení § 132 o.s.ř. Z těchto důvodů považuje odvolací soud skutková zjištění soudu prvního stupně za správná a v podrobnostech na tato skutková zjištění odkazuje. Skutkový stav zůstal nezměněn i v odvolacím řízení, když důkazní návrhy žalobce fakturami vystavenými ve prospěch JUDr. Doležala zamítl jako důkazy, které byly nejen nadbytečné, ale i nepřijatelné, neboť tyto důkazy mohly a měly být uplatněny před krajským soudem.

Na správně zjištěný skutkový stav soud prvního stupně aplikoval správné zákonné ustanovení. Odvolací soud se ztotožnil i s jeho právním závěrem o nedostatku věcné pasivní legitimace žalovaných 2), 3). Žalovaní 2), 3) zastupují žalovaného 1) navenek, nejenže nepřekročili své kompetence, ale současně Technická správní rada kroky žalovaných ve vztahu k ochraně názvu a předmětu činnosti zpětně schválila a současně je pověřila i k dalším krokům v tomto směru. V dopisech byly tedy uvedeny názory a stanoviska přijaté žalovaným 1).

Ke vzniku občanskoprávních sankcí za nemajetkovou újmu způsobenou neoprávněným zásahem do osobnosti fyzické osoby podle § 13 OZ musí být dány tyto hmotně právní předpoklady:

- existence zásahu, který je objektivně způsobilý vyvolat nemajetkovou újmu spočívající buď v porušení, nebo jen v ohrožení osobnosti fyzické osoby v její fyzické a morální integritě,
- neoprávněnost, resp. protiprávnost tohoto zásahu,
- existence příčinné souvislosti mezi zásahem a jeho neoprávněností.

V rámci všeobecného osobnostního práva upraveného v § 11 a násl. OZ je proto poskytována občanskoprávní ochrana jen proti takovým jednáním, která jsou objektivně způsobilá přivodit újmu na osobnosti fyzické osoby. V rámci všeobecného osobnostního práva je poskytována ochrana právu na čest a důstojnost jednotlivce. Mezi právo na čest patří i čest profesní, tedy čest podnikatele. Neoprávněný zásah je vyloučen tam, kde jsou o určité osobě sdělovány pravdivá sdělení.

K porušení práva na čest a důstojnost může dojít skutkovými tvrzeními a hodnotícími úsudky (kritikou). Zatímco skutková tvrzení mají objektivní charakter (vychází z existující reality), a jako taková je lze ověřit, hodnotící úsudky jsou vždy subjektivní, neboť jsou výrazem názoru toho, kdo hodnotící úsudek pronáší. Svoboda projevu zaručuje svobodu názorů – hodnotících úsudků za předpokladu, že vychází z pravdivých tvrzení.

S krajským soudem lze souhlasit, že dopisy, které žalobce učinil předmětem řízení, se týkala nově založené obchodní společnosti, jejího názvu zaměnitelného s názvem organizační jednotky žalovaného 1) a spadají pod ochranu dobré pověsti

právnícké osoby. To, že jediným společníkem této právnícké osoby a jejím statutárním orgánem je fyzická osoba, neznamená, že současně se zásahem do práva na ochranu dobré pověsti právnícké osoby je automaticky zasaženo do osobnostního práva fyzické osoby. Tomu by mohlo být pouze v případě, že by se nepravdivé tvrzení či nepřiměřené úsudky vztahovaly nikoliv k chování právnícké osoby, nýbrž k chování jejich statutárních orgánů jakožto fyzických osob. Jméno žalobce se v těchto dopisech zpravidla objevuje v souvislosti s jeho postavením jak v nově vzniklé obchodní společnosti, tak v organizační jednotce žalovaného 1). Výjimkou v tomto směru je dopis ze dne 14.6.2006, kde se v souvislosti s žalobcem uvádí, že „bez vědomí a souhlasu zřizovatele Ing. Dr. Vladimír Kudělka, jako statutární orgán organizační jednotky, vyhotovil dne 16.4.2005 tzv. „Smlouvu o předání kompetencí, práv, odpovědností a povinností i majetku, kterýmžto elaborátem bez právního podkladu a v rozporu s platným statutem Technického dozorčího spolku Brno uskutečnil převod „kompetencí, práv, povinností a odpovědností z činnosti TDS Brno – Sekce materiálu a svařování z období od 24.4.1998 do 30.4.2005“, které se „týkají dalšího využití všech oprávnění, dohod a smluv z činnosti TDS Brno – Sekce materiálu a svařování, využívání majetku po jejich převodu na TDS Brno – SMS, s.r.o.“ Tato tvrzení je nutno vztáhnout k osobě žalobce, neboť se týkají výslovně jednání žalobce. Avšak ani v tomto případě nemohlo touto částí dopisu být zasaženo do práva na čest a důstojnost žalobce. V řízení bylo prokázáno, že k převodu práv a kompetencí došlo bez vědomí žalovaného 1), jenž tuto organizační jednotku zřídil a jehož součástí se organizační jednotka stala. Skutečnost, že žalobce byl vlastníkem veškerého majetku, nemůže nic změnit na tom, že organizační jednotka, o jejíž převod práv a povinností šlo, byla součástí žalovaného 1), který byl současně jako zřizovatel oprávněn rozhodnout o jejím zrušení. V řízení bylo rovněž prokázáno, že certifikát č. ANB/ZO1/04 byl vydán ve prospěch žalovaného 1). Pokud byl později opatřen dovětkem, že byl převeden na nově vzniklou obchodní společnost a žalovaní v této skutečnosti spatřovali vadnost postupu, na tuto skutečnost upozorňovali a domáhali se nápravy, byl tento postup zcela legitimní. Odvolatel se rovněž mylí, pokud spatřuje pochybení krajského soudu v tom, že hodnotil chování sdružení a jejich členů. Podstatou tohoto sporu bylo posouzení, zda tvrzení žalovaných byla či nebyla pravdivá. Pokud se žalovaní odvolávali na Statut a další dokumenty sdružení, bylo povinností krajského soudu posoudit (aniž by se přitom zabýval zákonností těchto listin a tyto hodnotil), zda účastníci v souladu s těmito listinami postupovali. Samotné vnitřní vztahy spolku a jeho členů nehodnotil. Pokud krajský soud dospěl k závěru, že tvrzení, ve kterých se objevovalo jméno žalobce, sama o sobě nemohla být difamující povahy, neboť byla pravdivá, odvolací soud s tímto závěrem souhlasí. Dojde-li, ať již z jakýkoliv důvodu a jakýmkoliv způsobem, k zrušení organizační jednotky, jakožto nedílné součásti žalovaného 1), je zcela legitimní očekávání, že tuto skutečnost projedná výkonný a řídicí orgán spolku, který organizační jednotku zřídil, v daném případě Technická správní rada. Žalobce tuto skutečnost s Technickou správní radou neprojednal, neuvědomil ji o svých krocích a bez jejího vědomí začal převádět z této organizační jednotky žalovaného 1) oprávnění na svou nově založenou obchodní společnost. Dopisy žalovaných, které na tuto skutečnost poukazují a které vycházejí z pravdivých tvrzení, lze proto považovat za oprávněnou

kritiku. Pokud v těchto dopisech byly použity některé expresivní výrazy, např. „neoprávněné kroky“, či vysloveno podezření z trestného činu, výroky žalovaných, přesněji řečeno žalovaného 1), za něhož žalovaní 2), 3) jednali, nepřesáhly určitou přípustnou intenzitu takovou měrou, kterou již nelze v demokratické společnosti tolerovat. V této souvislosti nelze rovněž přehlédnout účel, za jakým byly dopisy vytvořeny. Jak vyplývá z jejich obsahů, snahou pisatelů bylo předat informace obchodním partnerům o nastalé situaci a možných komplikacích. Protože tvrzení v těchto dopisech byla pravdivá (ať ve vztahu k žalobci, tak obchodní společnosti), úvahy a názory, které vycházely z těchto tvrzení, správně krajský soud posoudil jako hodnotící úsudky, nebo-li oprávněnou kritiku pronesenou v rámci svobody projevu jako ústavně zaručeného práva.

Ze všech těchto důvodů bylo napadené rozhodnutí jako věcně správné dle ustanovení § 219 o.s.ř. potvrzeno, když řízení, které předcházelo napadenému rozhodnutí, netrpělo žádnou vadou, která by měla za následek nesprávné rozhodnutí ve věci či vadou zmatečností, a pochybení nebylo shledáno ani ve výroku o náhradě nákladů řízení.

Výrok o náhradě nákladů odvolacího řízení vychází z ustanovení § 142 odst. 1 za použití ustanovení § 224 odst. 1 o.s.ř. a procesního úspěchu žalovaných. Náklady každého z žalovaných jsou představovány odměnou advokáta dle ustanovení § 6 písm. a) vyhlášky č. 484/2000 Sb. ve výši 25.000,- Kč a společných hotových výdajů za dva úkony právní služby po 300,- Kč, tj. 600,- Kč. Z takto stanovených společných hotových výdajů připadá na každého žalovaného 1/3, tj. 200,- Kč. Konečná výše nákladů odvolacího řízení každého žalovaného činí 25.200,- Kč. Náhradu nákladů odvolacího řízení je žalobce povinen zaplatit ve lhůtě tří dnů k rukám advokáta žalovaných (§ 160 odst. 1, § 149 odst. 1 o.s.ř.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e n í** dovolání přípustné, ledaže na základě dovolání podaného ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR v Brně, prostřednictvím Krajského soudu v Brně, dospěje dovolací soud k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam (§ 237 odst. 1, 3 o.s.ř.).

V Olomouci dne 1. prosince 2009

Za správnost vyhotovení:
Lucie Koníčková

JUDr. Jan Zavrtalek v.r.
předseda senátu